

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/3/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113218763
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8113218763.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košča a členov senátu JUDr. Viery Zoľákovej a JUDr. Milana Majerníka, v právnej veci žalobcu: C. N., T.. X.X.XXXX, XXX XX C., S. XX, právne zastúpený JUDr. Ladislav Lukáč, advokát so sídlom v Prešove 080 01, Hlavná 19, proti žalovaným: 1/ Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., 042 48 Košice, Komenského 50, IČO: 36 570 460, 2/ Bytové družstvo Prešov, Bajkalská 30, 080 01 Prešov, IČO: 00 173 665, právne zastúpený JUDr. Johana Bertová, advokátka, so sídlom v Prešove 080 01, Bajkalská 30, o vysporiadanie práv k neoprávneným stavbám, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 12C/163/2013-270 zo dňa 20.9.2016, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Sporovým stranám n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že:
„I. žalobu z a m i e t a ,

II. žalovaný v 1. rade vo vzťahu k žalobcovi m á n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania,

III. žalovaný v 2. rade vo vzťahu k žalobcovi m á n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania“.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca žiadal, aby žalovaný v 1. rade, spolu so žalovaným v 2. rade, boli povinní odstrániť vodovodné a kanalizačné potrubia, nachádzajúce sa na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu, zapísaných na LV č. XXXXX, nachádzajúcich sa v obci C., katastrálne územie C., a to na parcelách číslo KN-C č. XXXX/X vo výmere 304 m², KN-C č. XXXX/X vo výmere 202 m², KN-C č. XXXX/X vo výmere 6 m², KN-C č. XXXX/X vo výmere 482 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 20 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 28 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 5 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 30 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 22 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 3 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 32 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 72 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 155 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 66 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 27 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 14 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 11 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 10 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 33 m², KN-C č. XXXX/XX vo výmere 54 m² a KN-C č. XXXX/XX vo výmere 675 m², čo spolu predstavuje výmeru 2251 m². Súd v konaní zistil, že nebolo sporné, že žalobca predmetné nehnuteľnosti nadobudol v roku 2007 od predchádzajúceho vlastníka. Súd mal aj preukázané, že žalovaný v 1. rade je vlastníkom

vodovodného a kanalizačného potrubia, nachádzajúceho sa na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu, zapísaných na LV č. XXXXX k. ú. C..

3. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade bolo potrebné predovšetkým posúdiť, či vlastníkovi dotknutých pozemkov, vzhľadom na značný časový odstup od zriadenia verejného vodovodu a verejnej kanalizácie na dotknutých nehnuteľnostiach, vzniklo zákonné vecné bremeno obmedzujúce ho vo vlastníckom práve. Z vykonaného dokazovania mal zistené, že v čase realizácie verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, platil zákon č. 138/1973 Zb. o vodách, v ktorom s účinnosťou od 1.10.1995 bolo zavedené ustanovenie § 37a. V zmysle uvedeného, vodovodné a kanalizačné rady, ktoré sú vodohospodárskymi líniovými stavbami a ich výstavba je vo verejnom záujme, možno zriaďovať a prevádzkovať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenia na vodohospodárske dielo. Podľa ods. 2 citovaného zákona, oprávnenia stavebníka vznikajú dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vodohospodárskeho orgánu na zriadenie vodohospodárskeho diela a podľa § 3 citovaného zákona, povinnosti vlastníka podľa ods. 1, sú vecným bremenom podľa osobitných predpisov. Podľa § 4 citovaného zákona, za výkon oprávnení podľa ods. 1 patrí náhrada obdobne, ako podľa predpisov o vyvlastnení. Ak medzi stavebníkom a vlastníkom (správcou, užívateľom) nehnuteľnosti nedôjde k dohode, o náhrade rozhodne vodohospodársky orgán, ktorý je príslušný na povolenie vodohospodárskeho diela. Ďalej poukázal na ustanovenie § 42 ods. 6 zákona číslo 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, ktorý je účinný od 1.11.2002. Oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia využívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté. Podľa § 42 ods. 7 citovaného zákona, vlastníctvo k vodovodným prípojkám alebo ku kanalizačným prípojkám, prípadne k ich častiam zriadeným s účinnosťou tohto zákona, zostáva zachované.

4. Ustanovenie § 37a bolo prijaté do Zákona o vodách až 1.10.1995, teda po výstavbe predmetných vodovodných a kanalizačných potrubí. Zákonné a vecné bremeno v zmysle § 37a ods. 3 citovaného zákona však platí aj v tomto prípade. Uvedené oprávňovalo zriaďovateľa a prevádzkovateľa vodohospodárskej výstavby nielen k zriadeniu, ale aj k prevádzkovaniu takej stavby vo verejnom záujme, ktorý v prípade vodovodného a kanalizačného potrubia je nepochybne daný. K obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu teda výstavbou a prevádzkovaním tohto zberača dochádza, ale na právnom podklade vznikom zákonného vecného bremena podľa vyššie citovaných právnych predpisov. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že nemožno dospieť k záveru o potrebe vysporiadania práv k neoprávnenej stavbe, pretože z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca je názoru, že žalovaní užívajú jeho pozemok bez právneho dôvodu, s čím sa však súd nestotožnil, keďže žalovaný v 1. rade užíva pozemok na základe zákonného vecného bremena a žalovaný v 2. rade predal byty v bytových domoch tretím osobám. Taktiež súd prvej inštancie uviedol, že zákon číslo 138/1973 Zb. bol zrušený od 1.7.2004 zákonom č. 184/2002 Z. z., ktorý však nerieši vo svojich prechodných ustanoveniach vecné bremená vzniknuté predchádzajúcim predpisom a súd má za to, že je potrebné poukázať na platný zákon číslo 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, ktorý je účinný od 1.11.2002, a ktorý v prechodnom ustanovení v § 42 ods. 6 uvádza, že oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté a vychádzajúc z tejto normy je potrebné dospieť k záveru, že ostáva zachované aj spomínané zákonné vecné bremeno vzniknuté na základe § 37a zákona číslo 138/1973 Z. z..

5. Súd prvej inštancie ďalej podrobne poukázal, že aplikácia § 37a Zákona o vodách, aj na vzťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou, nie je v rozpore so zákazom retroaktivity. Zákaz nepriamej retroaktivity nemožno stotožniť s nemennosťou právneho poriadku, čo by bolo popretím úlohy práva spoločnosti. Zmena právnej úpravy v materiálnoprávnom štáte nielenže môže, ale vo verejnom záujme aj musí prinášať zmenu právneho prostredia, a to aj voči subjektom, ktorých právne postavenie už zahŕňa práva a povinnosti určenej predchádzajúcou právnou úpravou. Účelom zákazu retroaktivity právnej normy nie je požiadavka nemennosti právnej úpravy, ale požiadavka, aby sa nemenilo právne postavenie subjektu práva v minulosti, t. j. v období, v ktorom mu svoje správanie nemôže prispôbiť právnemu predpisu (uznesenie Ústavného súdu SR III.ÚS 535/11 zo dňa 13.12.2011).

6. Súd prvej inštancie poukázal aj, že vlastník pozemku mal právo na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva v dôsledku umiestnenia verejnej kanalizácie na jeho pozemku, avšak uplatnenie nároku na náhradu bolo obmedzené lehotami. Náhradu bolo možné uplatniť u povinnej osoby do jedného roka (§ 20 ods. 4 zákona číslo 442/2002 Z. z.) od vzniku núteného obmedzenia vlastníckeho práva.

7. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania pred súdom nebolo možné urobiť záver, že by verejný vodovod a verejná kanalizácia, prípadne prípojky vodovodu a prípojky kanalizácie, boli neoprávnenými stavbami, a že by bolo teda dôvodné pristúpiť k vysporiadaniu práv v zmysle ustanovení § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka.

8. Pokiaľ sa týka náhrady za nenútené obmedzenie vlastníckeho práva, je zrejmé, že žalobca nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam už zaťaženým zákonným vecným bremenom, a teda najneskôr nadobudnutím vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam mu začala plynúť lehota na uplatnenie si náhrady na nútené obmedzenie užívania predmetnej nehnuteľnosti. Žalovaný v 1. rade vzniesol dôvodnú námietku premlčania, nakoľko najneskôr účinnosťou zákona číslo 442/2002 Z. z., žalobca, resp. jeho právny predchodca, si mohol uplatniť náhradu za zákonné vecné bremeno, ktorú si uplatnil až 17.6.2013, teda po stanovenej lehote zákonom, ako aj po uplynutí všeobecnej premlčacej lehoty. Z týchto dôvodov súd zamietol žalobu vo vzťahu k žalovanému v 1. rade. Doplnil, že žalobca, pokiaľ nemal vedomosť o vade kupovanej veci, pozostávajúcej z obmedzenia vlastníckeho práva vecným bremenom vo vzťahu k predávajúcemu, má alebo mal právo domáhať sa nárokov vyplývajúcich z väd kupovanej veci.

9. Pokiaľ ide o žalovaného v 2. rade, súd prvej inštancie mal za to, že tento nie je pasívne legitimovaný, pretože ani samotný žalobca nerozporoval skutočnosti týkajúce sa vlastníckeho práva jednotlivých bytových jednotiek, ku ktorým sa viažu samostatné, prípadne spoločné prípojky k verejnemu vodovodu a k verejnej kanalizácii. Na základe nerozporovaného tvrdenia žalovaného v 2. rade možno uzavrieť, že tieto bytové jednotky v súčasnosti patria už tretím osobám. Navyše, pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu žalobcu, podľa ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka, súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby, pričom vlastníkom stavby v predmetnej veci už nie žalovaný v 2. rade, a preto žalobu zamietol.

10. Súd prvej inštancie taktiež považoval za potrebné poukázať, že žalobca nemal jasné, čo požaduje odstrániť (resp. k čomu požaduje usporiadať pomery podľa § 135c OZ) vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, a čo vo vzťahu k žalovanému v 2. rade. Aj keď dal vyhotoviť geometrický plán s vyznačením, kde (pravdepodobne) má prechádzať vodovodné a kanalizačné potrubie, nešpecifikoval bližšie, ktoré časti veci je povinný odstrániť ten, ktorý zo žalovaných, prípadne, či ide o územie solidárnej povinnosti, a ak áno, z akých dôvodov. Poukázal, že pre vykonateľnosť rozsudku v takomto prípade, ak ide o vysporiadanie práv k neoprávneným stavbám, platí, že žaloba je presná a určitá len vtedy, pokiaľ časť pozemku je označená v pripojenom geometrickom pláne a taktiež vtedy, keď je identifikovaná spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, akej časti pozemku sa žaloba týka (viď R26/1998).

11. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP a keďže v danej právnej veci žalobca nebol úspešný, vzniklo právo na náhradu trov konania žalovaným, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí v zmysle ustanovení § 262 ods. 1, 2 CSP.

12. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, a to včas. Uviedol, že má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal najmä, že súd prvej inštancie vyslovil nesprávny záver o tom, že v danom prípade vzniklo v zmysle § 37a zákona číslo 138/1973 Zb., účinného od 1.10.1995, zákonné vecné bremeno, keďže v súlade s princípom zákazu retroaktivity v ustanovení § 37 zákona číslo 138/1973 Zb. platilo, a bolo účinné iba na vzťahy vzniknuté odo dňa 1.10.1995 do budúcnosti, a nie do minulosti a na predmetnú vec nemožno aplikovať § 37a zákona číslo 138/1973 Zb.. Poukázal, že v čase stavebného konania v roku 1969, ani zákon číslo 138/1973 Zb. nebol platný a účinný, nakoľko bol platný od 12.11.1973 a účinný od 1.4.1975. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie v tomto konaní sa dôsledne vyhol právnenému posúdeniu predmetných stavieb vodovodu a kanalizácie ako stavieb neoprávnených v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka, a súd vôbec neskúmal žalobcom špecifikovaný skutkový stav. Poukázal, že z ustanovenia zákona číslo 138/1973 o vodách, ako aj z predchádzajúcej právnej úpravy vládneho nariadenia číslo 14/1959 Zb., nevyplýva právo stavebníka vodovodných a kanalizačných zariadení stavať tieto stavby na cudzích pozemkoch bez súhlasu vlastníkov dotknutých pozemkov. Podrobne poukázal na stavebné konanie z roku 1969, ako aj na podmienky, na základe ktorých malo byť vydané rozhodnutie o pripustení stavby a poukázal, že tieto podmienky splnené neboli. Má za to, že vysporiadanie práv k neoprávneným

stavbám, ktorej právo na vysporiadanie sa ako jednou z vlastníckych práv, nepremiľuje, a že v tomto prípade konajúci súd sa musel vysporiadať s pomermi medzi neoprávnenými stavebníkom a vlastníkom pozemku. Má za to taktiež, že právne závery súdu prvej inštancie sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami a v rozpore s právnymi predpismi, alebo z nej zo žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú a je nutné napadnuté rozhodnutie považovať za rozporné s článkom 1 a článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj článkom 36 ods. 1 Listiny. Poukázal aj na princíp vylúčenia ľubovôle pri aplikácii práva, ktorý nadväzuje na princíp riadneho a spravodlivého konania. Poukázal, že odôvodnenie rozhodnutia súdu musí mať zákonom predpísané náležitosti, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku a súdy sa musia v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť odôvodnený dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť obsahovo neodôvodneným, nepresvedčivým alebo neurčitým a nezrozumiteľným rozsudkom, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci, a tieto požiadavky napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa. Považuje rozsudok súdu prvej inštancie za nezákonný a nepreskúmateľný, čo má za následok, okrem iného, porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

13. K uvedenému odvolaniu sa vyjadril žalovaný v 1. rade, ktorý uviedol, že tvrdenia žalobcu sa zakladajú na nesprávnom právnom posúdení právneho vzťahu medzi vlastníkom stavby verejného vodovodu a vlastníkom zastavaného pozemku (žalobca sa s ním stal kúpou až v roku 2007), následkom čoho žalobca na uvedený právny vzťah aplikuje nesprávnu právnu normu, a to § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Je nesporné, že stavba je riadne povolená príslušnými orgánmi štátnej správy, preto v zmysle ustanovenia § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka, nenapĺňa znaky nepovolenej stavby. Žalovaný v 1. rade taktiež nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že stavba je neoprávnená, lebo je zriadená na cudzom pozemku bez oprávnenia. Verejný vodovod (tzv. vodohospodárske dielo podľa vtedajšej právnej terminológie), je verejnoprospešnou stavbou, ktorá nebola zriadená v režime (aj keď v čase socializmu akokoľvek obmedzeného), súkromného práva, ale v režime verejného práva na základe osobitných predpisov, a to zákona číslo 138/1973 Zb. o vodách a zákona číslo 135/1974 Zb. o štátnej správe vo vodnom hospodárstve. Inštitút vyvlastnenia bol použiteľný v prípade, že vlastníkom pozemku vzniesol k stavbe na svojom pozemku ešte pred vydaním stavebného povolenia námietku a nebol ochotný uzavrieť dohodu. Vzhľadom na rozsah stavby (líniová), jej účel (verejnoprospešná) a veľký počet dotknutých vlastníkov, sa oznámenie stavby uskutočnilo verejnou vyhláškou, kde v určenej lehote právni predchodcovia žalobcu nevzniesli k stavbe žiadne námietky. Preto nie je správne tvrdenie žalobcu, že s jeho právnymi predchodcami správny orgán nekonal. Ak tí so stavbou nesúhlasili, mali tak urobiť v stanovenej lehote relevantným spôsobom. Uviedol, že na užívanie cudzieho pozemku zastavaného platne povoleným verejným vodovodom ako verejnoprospešnej stavby, nemožno aplikovať ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka, pretože sa jedná o osobitné užívanie pozemkov v režime verejného práva, a nie súkromného práva, a k tomuto užívaniu mohli vlastníci pozemkov vzniesť námietky iba v stanovenej lehote na základe oznámenia verejnou vyhláškou, inak platilo, že so stavbou súhlasili. Žalovaný v 1. rade má za to, že žaloba je nedôvodná a špekulatívna, žalobca sa snaží domôcť finančnej náhrady, ku ktorej je nárok v zmysle právnych predpisov z oblasti vodného hospodárstva už prekludovaný a preto sa nesprávne opiera o ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka. Priznanie nároku žalobcov by znamenalo porušenie ústavného princípu právnej istoty, kedy by sa mohol vlastníkom verejného potrubia zriadeného pred desiatkami rokov, nemohol spoľahnúť na rozhodnutie štátnych orgánov. Žiadal, aby odvolací súd rozhodol tak, aby odvolanie žalobcu zamietol, napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny vo všetkých jeho výrokoch. Trovy odvolacieho konania si neuplatnil.

14. Žalovaný v 2. rade k odvolaniu sa vyjadril, že sa stotožňuje s právnym názorom súdu a navrhuje vo vzťahu k žalovanému rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Žalovaný v 2. rade súčasne považuje rozsudok súdu za správny aj vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, spolu s právnou argumentáciou, ktorú súd v odôvodnení uviedol. Je názoru, že povinnosť súdu rozhodnúť o žalobe o odstránení stavby podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka, nie je absolútna a predpokladom pre takéto rozhodnutie je preukázanie, že žalovaný nemal právny dôvod na výstavbu tejto stavby a že je vlastníkom takejto

stavby. Dôkazné bremeno žalobca v tomto konaní v uvedenom smere neunesol, žiadal preto napadnutý rozsudok ako správny potvrdiť, trovy odvolacieho konania si neuplatnil.

15. K uvedeným vyjadreniam sa vyjadril aj žalobca, ktorý znovu zdôraznil, že jeho právny predchodca žalobcu v 1. rade ako stavebník, majetkovoprávne nevysporiadal pozemky, na ktorých mali byť uskutočnené stavby vodovodu a kanalizácie, a nespĺnil ani jednu z podmienok uvedených v § 34 ods. 2 vyhlášky stavebného poriadku. Okrem iného bolo v konaní preukázané, že ani vlastník pozemku I. P., nebol upovedomený o začatí a priebehu akéhosi stavebného konania a nebol zahrnutý do konania ako jeho účastník. Je preto zrejmé, že stavby boli uskutočnené na cudzom pozemku, bez jeho súhlasu, bez toho, že by s ním bolo konané ako s účastníkom stavebného konania a bez toho, že by boli neoprávnené stavby dodatočne vysporiadané. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na ďalšie konanie.

16. K tomuto vyjadreniu sa vyjadril žalovaný v 2. rade, ktorý uviedol, že preukázal, že z Evidencie katastra nehnuteľností vyplýva, že žalovaný v 2. rade nie je vlastníkom stavieb, ktorých príslušenstvom sú predmetné zariadenia. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

17. K uvedenému sa opätovne vyjadril žalobca, ktorý zotrval na svojich vyjadreniach.

18. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z ustanovení § 34 CSP (Civilný sporový poriadok, zákon číslo 160/2015 Z. z., ďalej iba „CSP“, platný od 1.7.2016), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa zásad uvedených v ustanovení § 379 a nasledujúce CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP (a contrario) a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Preto krajský súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v zmysle ustanovení § 387 ods. 1 CSP.

19. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd konštatuje, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a pre zdôraznenie správnosti dodáva nasledovné:

20. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

21. Podľa § 470 ods. 2 prvá veta CSP, právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

22. Uvedené ustanovenia § 470 ods. 1, 2 CSP, ktoré sú intertemporálnym ustanovením prijatým v súvislosti s nadobudnutím účinnosti CSP, treba aplikovať ako uvedenú normu aktuálne aj na konania, ktoré začali pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Každopádne však treba procesné účinky realizovaných úkonov pred dňom účinnosti tohto zákona, posudzovať aj v súvislosti s právnou úpravou, ktorá platila v čase ich realizácie. Uvedené má význam aj z pohľadu aplikácie tých ustanovení O.s.p. (Občiansky súdny poriadok, zákon platný do 30.6.2016), ktoré aplikoval súd prvej inštancie v súvislosti s realizáciou dokazovania, i prijatými skutkovými závermi.

23. Odvolací súd poukazuje, že žalobný petit (návrh na výrok rozsudku súdu), musí byť presný, určitý a zrozumiteľný a je to nutné z toho dôvodu, že súd musí celkom presne vedieť, o čom má konať a rozhodnúť, lebo súd nemôže účastníkom priznať iba práva a uložiť im iné povinnosti, ako sú navrhované. Pokiaľ je žalobný petit nesprávny, t. j. vymedzenie práv a zodpovedajúce k povinnosti v ňom obsiahnutých, v ňom nepresné, neurčité alebo nezrozumiteľné, prevzatie takého petitu do výkonu súdneho rozhodnutia by malo za následok, že by rozhodnutie bolo nevykonateľné. Uvedené požiadavky nie sú formálne, ale nevyhnutné pre výsledok konania, teda preto, aby rozhodnutie bolo vykonateľné, aby mohli nastať účinky žalobcom zamýšľané (I.ÚS 233/97). V tomto sa odvolací súd stotožňuje so skonštatovaním súdu prvej inštancie, že žalobca ani nemal ujasnené, čo považuje odstrániť vo vzťahu k žalovanému v 1. rade a vo vzťahu k žalovanému v 2. rade, a teda ani nešpecifikoval bližšie, ktoré časti je povinný odstrániť ten- ktorý žalovaný, pričom je zrejmé, že je potrebné rozlišovať vlastníctvo verejných vodovodov a verejných kanalizácií a vlastníctvo vodovodnej prípojky a vlastníctvo kanalizačnej prípojky.

24. Súd prvej inštancie správne aplikoval platnú právnu normu, vysporiadal sa so všetkými aspektmi zisteného skutkového stavu, a podrobne svoje rozhodnutie odôvodnil. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie prvoinštančného rozhodnutia je dostatočné, logické, presvedčivé a právne správne, obsahuje odpovede na všetky relevantné právne otázky v konaní vznesené a bolo vykonané aj podrobné dokazovanie, plne v súlade s procesnými zásadami formulovanými v Občianskom súdnom poriadku, ako aj Civilnom súdnom poriadku, čím súd prvej inštancie dospel k zisteniu pravdivého obrazu skutkového stavu a na tomto základe dospel k správnym právnym záverom.

25. Už z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, aj Ústavného súdu SR vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou konania), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami sporu). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

26. Taktiež odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05 zo dňa 16.3.2005, podľa ktorého odôvodnenie súdneho rozhodnutia ani v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku, alebo argument o opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Z uvedeného vyplýva, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len skonštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

27. Súčasne odvolací súd poukazuje aj na tzv. dôkazné bremeno, ktorým sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania (strany sporu) za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie vo veci nebola, alebo nemohla byť preukázaná, a keď výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania (strane sporu), ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky, ak ide o toho účastníka (stranu sporu), ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Ak teda žalobca tvrdí, že žalovaný v 1. rade, resp. jeho právny predchodca ako stavebník majetkovo-právne nevysporiadal pozemky, na ktorých je stavba vodovodu a kanalizácie, že predchádzajúci vlastník nebol účastníkom stavebného konania, mal túto skutočnosť riadne preukázať, najmä ak žalovaný v 1. rade tvrdí opak. Je potrebné totiž prihliadnuť, že v danom prípade platí princíp formálnej pravdy. Z uvedeného dôvodu sa prioritizuje procesná aktivita sporových strán, ktoré sú zásadne povinné tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. Ide o kontradiktórny proces, kde proti sebe stoja dve strany s protichodným záujmom na výsledku konania.

28. Odvolací súd pre úplnosť poukazuje aj na doterajšiu súdnu prax, v zmysle ktorej, pokiaľ išlo o stavby v socialistickom vlastníctve, judikatúra pôvodne zastávala názor, že o neoprávnenú stavbu nemôže ísť vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 1.1.1992 tzv. socialistickou organizáciou (§ 14 a násl. Hospodárskeho zákonníka v znení platnom do 30.4.1990) (Rc 13/200). Táto rozhodovacia činnosť súdov bola sčasti prehodnotená rozsudkom veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS ČR. Podľa neho o neoprávnenú stavbu môže ísť i vtedy, ak bola táto stavba zriadená pred 1.1.1992 tzv. socialistickou organizáciou. Ak bol postup pri zriadení stavby na cudzom pozemku od začiatku neoprávnený, je potrebné vykonať vyporiadanie stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka (Rc 23/2006). Pri posudzovaní otázky, či ide o neoprávnenú stavbu v zmysle Občianskeho zákonníka, je potrebné vychádzať z právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby, ako veci v právnom zmysle (Ro NS ČR 31 Cdo 606/2004).

29. O takýto prípad však v preskúmavanej veci nejde, pretože žalobca ani nepreukázal v konaní neoprávnenosť postupu právneho predchodcu žalovaného v 1. rade, a ani nepreukázal, že ide o neoprávnenú stavbu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s konštatáciou súdu prvej inštancie,

že ide o stavbu vo verejnom záujme, ktorá bola zriadená podľa platných právnych predpisov v čase jej zriadenia.

30. Odvolací súd sa stotožňuje s výrokom súdu prvej inštancie v časti o trovách konania, ktoré považuje za vecne správne a ktorým priznal úspešným žalovaným nárok proti neúspešnému žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, čo je v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 2 CSP.

31. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovení § 386 ods. 1 CSP, v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. V konaní úspech žalobca nemal, úspešní žalovaní si náhradu trov konania neuplatnili, a preto odvolací súd rozhodol tak, že sporovým stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).